

رئیس دولت اصلاحات برای عبور از مشکلات راه‌کار ارائه کرد

پیشنهاد خاتمی خود اصلاحی نظام

سه‌شنبه ۲۴ آبان ۱۴۰۱_ ۲۰ ربیع الثانی ۱۴۴۴_ ۱۵ نوامبر ۲۰۲۲

ایران درباره اقامت تروریست‌ها هشدار داد

جزئیات عملیات تازه‌ی سپاه در اقلیم کردستان

همدلی | عملیات جدید موشکی و پهپادی نیروی زمینی سپاه که روز گذشته علیه آنچه مراکز تروریست‌های تجزیه طلب ضد ایرانی در اقلیم شمال عراق اعلام شده است، با واکنش گسترده‌ای در بین رسانه‌های خبری دنیا روبرو شد. روابط عمومی کل سپاه روز گذشته با اعلام خبر آغاز عملیات موشکی پهپادی نیروی زمینی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی علیه مقرهای ضد ایرانی در اقلیم شمال عراق، اعلام کرد که…

دیدار پدر و مادر با پسرشان در بیمارستان میسر شد
وضعیت «حسین رونقی» در بیمارستان

← گوناگون
۸ فردا هم می‌نویسم برایت/ فیض شریفی
۸ قلعه شوش؛ یادگاری ایرانی و اروپایی و یادآور زندان باستیل
۴ تاریخنگاری، نقد تاریخی و وقایع‌نگاری
۸ آرمان شهر هوش مصنوعی؛ جایی که ساختمان‌ها رشد می‌کنند
۴ مقایسه نقرات تیم ملی در دو جام جهانی روسیه و قطر
۴ حبس در انتظار مدیران متخلف از قانون «جوانی جمعیت»
۷ تبلیغ کتاب <i>منوعه «لولیتا» در سریال نمایش خانگی</i>

علی مطهری:

اگر مردم اعتراض نمی کردند، باید ناراحت می شدید

علی مطهری می‌گوید:«انصافا اگر مردم هیچ اعتراضی نمی کردند، آնموقع ما باید ناراحت می‌شدیم که چرا در مقابل چنین حادثه‌ای با این که عواطف انسانی افراد جریحه‌دار شده، کسی اعتراض نکرد، بد بود اگر این اتفاق می‌افتاد. ولی نفس اعتراضات کار درستی بود. هرچند بعد ضد انقلاب سوار بر کار شد و سوء استفاده کرد ولی اصل اعتراض کار مثبتی بوده و قابل ستایش و تمجید است.»

علی مطهری ضمن انتقاد از قطع سخنان نماینده سابق مجلس در دوره های هشتم، نهم و دهم، در گفت‌وگو با خبرنگاران با اعلام مطلب بالا در ارتباط با فوت خانم مهسا امینی تاکید کرد: اگر عذرخواهی می‌شد در التیام موضوع بسیار موثر بود و از شدت اعتراضات می‌کاست، همچنین اگر مجلس استقلال داشت، در ارتباط با خانم مهسا امینی، بلافاصله وزیر کشور را استیضاح و برکنار می‌کرد، از این طریق تا ۵۰ درصد اعتراضات کاهش می یافت.

مطهری ضمن انتقاد از قطع سخنان معین‌الدین سعیدی نماینده چهارمبار گفت: او مسایل آن چارواهدان) را خیلی خوب مطرح کرد. او در بخش دیگری از سخنانش درباره مرگ مهسا امینی گفت: انصافا اگر مردم هیچ اعتراضی نمی کردند،آنموقع ما باید ناراحت می‌شدیم که چرا در مقابل چنین حادثه‌ای با این که عواطف انسانی افراد جریحه دار شده، کسی اعتراض نکرد، بد بود اگر این اتفاق می افتاد. ولی نفس اعتراضات کار درستی بود. هرچند بعد ضد انقلاب سوار بر کار شد و سوء استفاده کرد ولی اصل اعتراض کار مثبتی بوده و قابل ستایش و تمجید است.

او در بحث دیگری با اشاره به تورم و گرانی گفت: مردم نمی‌دانستند فلسفه تحمل این همه سختی چیست و چرا باید آن را تحمل می‌کردند، برای مثال چرا در باره توافق برجام این همه تعلل می‌شود و اساسا انگار میلی به توافق وجود ندارد و هیچ آینده روشنی برای وضع کشور وجود ندارد. این امر مردم را عاصی کرده است.

مطهری همچنین گفت گفت: احساس عدم مشارکت در سرنوشت خود در ایجاد اعتراضات موثر بوده است.

مردم احساس می کنند راه اصلاحی وجود ندارد و راه اصلاح بسته شده است. بعد از انتخابات ۱۴۰۰ مردم به این احساس رسیدند که دیگر نمی‌توانند تغییری ایجاد کنند به ویژه از این نظر که مشارکت پایین از سوی مسئولان به فال نیک گرفته شد.

همدلی | کالبدشکافی و بررسی اعتراضات اخیر در کشر برخلاف موارد قبلی که با برخوردای امنیتی صرف همراه بود، این بار اما نهاد‌های اجتماعی و فرهنگی کشور توانستند الزام به بررسی جامعه شناختی این حوادث را نیز به مسئولان بقبولانند. از این رو چندی بعد از شروع ناآرامی‌ها، اساتید دانشگاه، جامعه شناسان وصاحب‌نظران علوم انسانی نیز فراخوانده شدند تا تحلیل‌های خود از این وضعیت را ارائه کنند که در دوماه گذشته بارها این اتفاق افتاد و نظرات جامعه‌شناسان ابراز شد و در مواردی نیز از رسانه‌های رسمی منتشر شد. اما به تازگی یک مرجع پژوهشی وابسته به وزارت علوم نتایج پژوهش خود در این باره را به زبانی علمی وفارغ از ادبیات دولتی این روزها منتشر کرد.«کالبدشناسی ناآرامی‌های شهریور- مهر ۱۴۰۱» عنوان پژوهشی است که گروه مطالعات ایران در مانگار راهبردی دیده‌بان امنیت ملی وابسته به وزارت علوم در شماره ۱۲۶ مهر ۱۴۰۱ منتشر کرده است. که به شرح زیر منتشر می شود:

این پژوهش تازه به تبیین ویژگی‌های ناآرامی‌های اخیر و مبنای جامعه‌شناسی جنبش‌ها و شورش‌های اجتماعی پرداخته و سپس بایسته‌های مواجهه و مدیریت این رخدادها را مورد بررسی قرار داده است.از آغاز نیمه دوم دهه ۹۰ شمسی جامعه ایران صحنه دگرگونی در ماهیت ناآرامی‌های خیابانی بوده است. برای تبیین این دگرگونی و بسا توجه به تجربیات و شواهد وقوع اعتراضات خیابانی در طول تاریخ ایران پس از انقلاب اسلامی، باید به یک تقسیم‌بندی کلی درباره علل و نحوه این اعتراض‌ها اشاره کرد.

● **اعتراض‌های سابق چگونه بود؟**

یک. اعتراض‌ها از آغاز انقلاب اسلامی تا پایان نیمه نخست دهه ۹۰ شمسی غالباً با تکیه بر مطالبه‌ها و منابع «سیاسی» رخ می‌دادند. ویژگی‌های خاص این اعتراض‌ها هم چنین بود: تمرکزگرا، مرکزگرا، مطالبه‌محور، دهه‌محوری موجه و چرخه‌های اعتراض، وجود شکلی از سازماندهی، برخورداری نسبی از نقش رهبری، تاکید بر بازسازی فرایندها و نهادهای سیاسی، حمایت شده از سوی طبقه متوسط، جامعه دانشگاهی و احزاب رسمی منتقد و پشتیبانی حداقلی از طرف مخالفان سیاسی نظام در خارج از کشور.

دو. وقوع اعتراض‌ها از سال ۹۶ تا به حال نشان می‌دهد که بسیج و مشارکت خیابانی در بستر مطالبه‌ها یا بحران‌های اقتصادی و اجتماعی- فرهنگی اتفاق افتاده‌اند که به دلیل خاصیت سرایت‌پذیری، اشکال متنوع و سطح بالای انگیزه‌های سیاسی را هم درون خود پذیرفته‌اند.

● **ناآرامی‌های فعلی چگونه است؟**

به نظر می‌رسد ویژگی‌های دوره جدید اعتراض‌ها از این قرارند: کثرت‌گرا، کلان‌گرا، سایبرپایه، غیرنهادینه، فشرده در زمان وقوع اعتراض‌ها، انتشار سریع کنش جمعی، عدم سازماندهی، نبود نقش رهبری، تاکید بر تغییر بنیادین نظام سیاسی، حمایت حداکثری لایه‌ها و گروه‌های مختلف اجتماعی-سیاسی و پشتیبانی حداکثری از سوی مخالفان سیاسی جمهوری اسلامی در خارج از کشور.

در دوره جدید، برخلاف قسمت دهه محوری دسته اول، مجز و مدهای اعتراضی در فواصلی دو یا سه ساله تکرار شده‌اند و ممکن است در آینده نزدیک این فواصل به دو تا سه ماه برسد. این امکان در ناآرامی‌های جدید در شهریور و مهرماه ۱۴۰۱ بسیار بارزتر است، زیرا نیروی پیش‌برنده و پیشگام آن نسل جدید یا متولدین نیمه دوم دهه هفتاد و دهه هشتاد شمسی هستند که اکنون آغاز دوره سنسوزگی خود در عرصه اجتماع را تجربه می‌کنند و مسئله اصلی آن‌ها اشکال نوین سبک زندگی و امکان بازنمایی آن در

عرصه عمومی است.

● **۶ ویژگی جامعه‌شناختی ناآرامی‌های اخیر**
ویژگی‌های جامعه‌شناختی ناآرامی‌های شهریور ۱۴۰۱ را می‌توان حداقل در ۶ مورد مشخص خلاصه کرد:

● **یک. نسلی بودن عاملیت رخداد**

اولین و مهم‌ترین ویژگی جامعه‌شناختی ناآرامی‌های اخیر را می‌توان نسلی بودن آن دانست. جامعه ایرانی در شرایط کنونی شاهد ظهور و کنشگری بخشی از نسل جدید است که متولدان نیمه دوم دهه هفتاد و دهه هشتاد شمسی هستند و تجربه مشترک نسل‌های پیشین در جریان انقلاب اسلامی و دفاع مقدس را ندارند.کنشگری این نسل با گسترش ارتباطات الکترونیکی در چارچوب جهانی شدن همزمان شده و امکان سوزگی مستقل از نسل‌های پیشین را بیش از پیش برای آن فراهم کرده است. عنصر زمانه این ناآرامی‌ها هم از نیروی نسلی تغذیه می‌کند. جنبش زنان از جنبش نسلی سواری مجانی می‌گیرد، هر چند زمینه شکل‌گیری و انگیزه خیابان شدن آن، مرگ اندوه‌برانگیز یک دختر متولد پایان دهه هفتاد بوده است. این نسل محزون است و احساس می‌کنند در معرض فشار و تبعیض برکراسی ناکارآمد قرار گرفته است، در عین حال اعتقاد اندکی به ایدئولوژی‌های سیاسی موجود دارد. نسل محزون در دوران کوتاه و گذرای ۱۵ تا ۲۰ سال اخیر شکل گرفته است. آن‌ها شاهد یا تجربه اندکی از معنویت، وجدان عمومی، عدالت اجتماعی یا حتی استقلال ملی دارند که در سال‌های نخست جمهوری اسلامی بخشی از فرهنگ عمومی بود. این گروه نسلی تصور از حاکمیت نهادی است که گردهم‌آیی موسیقی را لنو کند، دستورالعمل‌های اجباری را وضع و فعالیت‌های فرهنگی و تفریحی را ممنوع می‌کند. آن‌ها دولت را ناکارآمد و ناتوان در اداره کشور شناخته و این تصویر به واسطه اخبار هر روزه در مورد کمبود آب، زوال اقلیمی، آلودگی هوا و دیگر آسیب‌های اجتماعی همچون اعتیاد، کودکان خیابانی و غیره تقویت شده است. ناآرامی‌های اخیر را بهتر است به عنوان ظهور نسلی فهمید که اعضای آن به طور کامل نسبت به الگوی حکم‌رانی موجود بیگانه هستند.

● **دو. نوسان بین کنش جنبشی و کنش شورشی**
وضعیت کنونی کنش‌های جمعی و ناآرامی‌های خیابانی جامعه ایرانی را می‌توان در جایی میان کنش جنبشی و کنش شورشی تعریف کرد. به این معنا که عناصر و سوبه‌هایی از هر کدام را در خود دارد و البته عنصر غالب آن جنبشی است، اما به گونه‌ای ناخودآگاه تلاش می‌کند از مزایای هر دو نوع کنش سود ببرد، بدون آنکه مشمول هزینه‌ها و ناکامی‌های هر دو در عرصه مواجهه با نیروهای امنیتی انتظامی شود.

● **سه. فرامادی‌گرایی**

ویژگی سوم این است است که عنصر جنبش ناآرامی‌های اخیر را باید از جنس جنبش‌های نوین اجتماعی دانست، نه جنبه‌های کلاسیک. جنبش‌های اجتماعی جدید به ویژه در بخش ناآشکار طرح جامعه جنبشی، در همه ابعاد و کنش‌ها از جمله در انگیزه‌ها، استراتژی‌ها، شعارها، ابزار و مانند آن‌ها فرامادی و پسااقتصادی هستند و بر جنبه‌های اعتقادی، اخلاقی، فرهنگی، ارزشی، سبک زندگی و… تاکید دارند. جنبش‌های اجتماعی نوع قدیم بیشتر سیاسی بودند، حال آن که جنبش‌های جدید بیشتر فرهنگی هستند. آن‌ها محل تلاقی رفتارهایی هستند که ساختارهای موجود توان ادغام و بازنمایی آن‌ها را ندارند. بر این اساس معترضان دلایل متنوعی برای دنبال کردن طیفی از اهداف دارند و همه دلایل متوجه جلب منفاع مادی برای شخص یا گروه نیست، از این رو اهداف و منافع، راهبردها و فرصت‌های سیاسی بیشتر در

هشدار

روزنامه

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

روایتی از زندگی و زمانه علامه سیدمحمد حسین طباطبایی؛

از تنگ‌دستی در نجف تا محوریت فلسفه در تهران

سال هفتم _ شماره ۲۰۶۱ _ ۸ صفحه _ قیمت ۲۰۰۰ تومان

از کنش گران محیط زیست تا فعالان اقتصادی نگران نحوه واگذاری ۵ هزار معدن هستند

جنگال‌های

یک مزایده معدنی

طبابت دانه‌درشت‌ها با سکه و ارز و بیت کوین

درخواست زیرمیزی به روش‌های نوین

گزارش همدلی از جنگال تازه بعد از حواشی سرود تیم ملی؛

حاشیه‌ها به لباس تیم ملی فوتبال رسید

انتقاد از مصوبه نشانه‌گذاری و برداشت چوب درختان جنگل‌ها

فرصتی برای مافیای چوب

پخش مسابقات جام جهانی قطر روی پرده به روایت سینماداران

فوتبال در شأن سینما نیست؟!

با حمایت دوباره وزیر خارجه آلمان وضع شد

تحریم‌های جدید اروپا علیه ایران

دیدار پدر و مادر با پسرشان در بیمارستان میسر شد

وضعیت «حسین رونقی» در بیمارستان

همدلی | در روزهای گذشته اخبار نگران‌کننده‌ای از وضعیت «حسین رونقی» فعال مدنی که در زندان اولین در بازداشت بود، منتشر شده بود. اخیراً که از آسیب دیدن باهای وی هنگام دستگیری تبدیل شده بود. موضوعی که سبب شد روز گذشته قوه قضاییه پیرامون وضعیت او اطلاع‌رسانی کند. روز گذشته خبرگزاری میزان، رسانه رسمی قوه قضاییه در این باره نوشت: طبق بررسی‌ها حال عمومی رونقی خوب و کاملاً پایدار است و وی به زودی از بیمارستان مرخص می‌شود.»

میزان در ادامه نوشت: «از ابتدای بازداشت حسین رونقی، جریان‌های خبری خاص سعی بر بحران‌نمایی از وضعیت جسمی این فرد داشتند و از همان ابتدا تیم جبران‌ساز خبری ادعایی مبنی بر وارد آمدن آسیب جسمی به وی را مطرح کردند که پی‌گیری‌های به عمل آمده نشان می‌دهد ادعاهایی از جنس آسیب رسیدن به باهای این فرد به هیچ وجه صحت نداشته است.»این خبرگزاری ادامه داد:«بحران‌ساز پیرامون اخبار مربوط به حسین رونقی البته از چند روز پیش و با خبر مربوط به اعصاب‌غذای وی وارد فضای جدیدی شد تا اینکه روز گذشته و بنا به تشخیص پزشک زندان که وضعیت سلامت رونقی را به صورت لحظه‌ای رصد می‌کرده است، او در منظور دریافت درمان تکمیلی

به بیمارستان خارج از زندان اعزام می‌شود.» در ادامه آمده است:«در پی اعزام رونقی به بیمارستان خارج از زندان بود که برخی اخبار کاملاً دروغ مانند اینکه قلب وی موقر رسیدن به بیمارستان از کار افتاده و او در بیمارستان احیا شده است در فضای مجازی و رسانه های معاند منتشر شد تا مخاطبین این اخبار احساس کنند وضعیت جسمی حسین رونقی وخیم است.»

این خبرگزاری ادامه داد:«پی‌گیری‌های خبرگزاری میزان اما نشان می‌دهد چنین اخباری به هیچ وجه صحت نداشته و وی با شرایط حاد جسمانی به بیمارستان منتقل نشده بوده و تصمیم اعزام به بیمارستان برای جلوگیری از وقوع هرگونه شرایط بالینی نامناسب صورت پذیرفته است. بنابراین گزارش حال عمومی رونقی خوب و کاملاً پایدار است و وی به زودی از بیمارستان مرخص می‌شود.»در نهایت روز گذشته تصویری در شبکه‌های اجتماعی منتشر شد که نشان می‌داد خانواده رونقی با حسین رونقی در بیمارستان دیدار کرده‌اند.

● **ششمین و آخرین ویژگی** به لحاظ ساختار کنش اجتماعی است.
افقی بودن جنبش‌های نوین اجتماعی، در نظریه «ساقه‌های زیر زمینی انقلاب» طرح شده است. نیروهای اجتماعی در زیر زمین و بارش‌های قوی به هم متصل می‌شوند و به شکل افقی گسترش می‌یابند، یعنی حرکت عمودی ندارند. افقی بودن این ظرفیت را ایجاد می‌کند که در یک زمان مشخص و در فرصت‌های سیاسی موجود که ظرفیت مقابله نیروهای امنیتی و انتظامی کاهش می‌یابد، اقشار نامگون جامعه بدون آنکه لزوماً با یکدیگر هماهنگ

کنند به همدیگر بپیوندند و زنجیره هم‌ارزی از جنبه‌های گوناگون و رنگارنگ ولی با هدفی مشخص ایجاد کنند هرچند شکاف و اختلافات عمیقی نیز با هم داشته باشند.
● **سه ضرورت برای مواجهه با حرکت‌های اعتراضی**
بروز نارضایتی‌ها و اعتراضات خیابانی به صورت بازه‌های زمانی در حال کاهش، در چند سال اخیر در کشورمان که گستره‌ای به جغرافیای کلیت کشور یافته و تداوم و تشدید مطالبات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در میان تمامی اقشار استراتژیک، نشان می‌دهد مدیریت اجتماعات اعتراضی حداقل در یک دهه گذشته از کارآیی لازم برخوردار نبوده و نیازمند بازنگری است. در راستای این بازنگری سه راه‌کار یا راهبرد مشخص پیشنهاد می‌شود.

ادامه در صفحه ۲